

S O L I A

THE
HERALD
JACKSON, MI

OCT-DEC
2019

VOL.
LXXXIV,
Nos.
10-12

SOLIA

CHAIRMAN:
Most Rev. Archbishop
Nathaniel Popp

VICE-CHAIRMAN:
Bishop-Elect Archimandrite
Andrei (Hoarste)

SECRETARY / ROMANIAN EDITOR:
Mr. Florin Ristache

ENGLISH EDITOR:
Mr. David Oancea

STAFF:
V. Rev. Dr. Remus Grama
Mr. Mark Chestnut
Mr. Richard C. Grabowski

SOLIA — THE HERALD (ISSN 0038-1039) is published quarterly for \$15.00 per year: United States, \$20.00 per year: Canada, and \$25.00 per year in other countries by The Romanian Orthodox Episcopate of America, 2535 Grey Tower Road, Jackson, MI 49201-9120. Periodicals postage paid at Jackson, Michigan, and additional offices. Phone: (517) 522-3656, Fax: (517) 522-5907. E-mail: solia@roea.org. Internet: <http://www.roea.org>.

POSTMASTER: Send address changes to: SOLIA — THE HERALD, P.O. Box 185, Grass Lake, MI 49240-0185, U.S.A.

Photo submissions: Use high resolution/quality digital camera settings (at least 300 dpi).

Articles and news published in SOLIA do not necessarily reflect the views or the endorsement of the Romanian Orthodox Episcopate of America.

CONTENTS

English Section

Pastoral Letter 2019,
His Eminence, Archbishop Nathaniel 3-4

Financial Report 5

Pastoral Changes 5

Invitation: The Ordination to the Episcopacy of the Very Reverend Archimandrite Andrei 6

The Election and Ordination of Archimandrite Andrei (Hoarste), NATHANIEL, Archbishop 7

Father Dan Hoarste: Tonsured into Monasticism,
V. Rev. Fr. Remus Grama 8, 11

OCA Celebrates 25th Anniversary of Moscow Representation Church with Patriarchal Liturgy, Symposium 9, 12

In Memory: Dr. Eleanor Bujea 10

In Memory: Preoteasa Lillian Klysh 11

The Spirit of Cleveland Rejoices – An Orthodox Bishop in Our City, Fr. Remus Grama 12

Romanian Section

Invitație: Hirotonia intru Arhiepiscopul a Preacuviosului Părinte Arhimandrit Andrei 13

Scrisoare Pastorală 2019,
IPS Arhiepiscop Nathaniel 14-15

Învățătură Către Monahii, Adaptând în Chip Ales Conduitei Monahale Tania Nașterii lui Hristos,
Florin Ristache 16-17, 24

Din Viață Parohiilor 18

Alegerea și Hirotonia Arhimandritului Andrei (Hoarște), NATHANIEL, Arhiepiscop 19

Tunderea în Monahism a Părintelui Vicar Dan Hoarște, Părintele Remus Grama 20, 24

Bucuriile Crăciunului, Danion Vasile 21-24

VATRA GENERATIONS APPEAL

\$700,000

\$366,309
collected as of
December 31, 2019

BE A FRIEND OF SOLIA

Send your donation to:
Romanian Orthodox Episcopate
SOLIA, PO BOX 185
GRASS LAKE, MI 49240 USA
or click on the Donate button at roea.org

PASTORAL LETTER 2019

NATIVITY OF OUR LORD AND GOD AND SAVIOR JESUS CHRIST

Christ is born!

Let us glorify Him!

“Then (Jesus) told them, ‘This is what I meant when I said, while I was still with you, that everything written about me in the Law of Moses, in the Prophets and in the Psalms, has to be fulfilled.’”

(Luke 24:44,45)

Beloved Spiritual Children in Christ,

Reverend Clergy, Venerable Monastics and Devout Faithful of our God-protected Episcopate:

*“May God our Father and the Lord Jesus Christ send you grace and peace,”
and from us, hierarchal blessings!*

You may well ask: “What, in fact, did Jesus Christ mean in His statement about what the God-inspired prophets had written about Him centuries before His incarnation among us, and what is it that they did write about Him? Why was what they wrote, is and always will be, important? These authors and their writings can be found in the Old and New Testaments, the Bible. Many of these words you have heard in the Services the weeks and days before the Nativity of our Lord

What, indeed, was written by Prophets Micah, Baruch, Isaiah, Daniel, and other prophets? And what about the authors of the books of Genesis and Numbers, the Psalter and other Bible verses? It is of these and other prophecies written centuries before His birth, that our Lord Jesus Christ Himself is reminding His disciples before His Ascension from us. Christ’s incarnation into our world was foretold centuries before His birth in Bethlehem. Factually, the entire Bible, Old and New Testaments, is about Jesus Christ, Savior, and our Lord, coming into human history.

It is on the basis of the divine promise of this Savior, as foretold in the Scripture, that the Jewish people struggled to maintain the integrity of their witness in belief in one unseen Deity who, through His love for their witness, delivered them out of slavery and led into their own land. This Savior, this Messiah, who is foretold, is He who will give new life, not in a temporary, earthly land, but an unending life to all those who believe that He is, indeed, the fulfillment of Holy Scripture about Him.

After our Lord’s Ascension from among us, reference to these same authors is also made by Saint Peter while addressing the “devout men living in Jerusalem,” when he stated: *“this is what the Prophets spoke of [...] ‘all who call on the name of the Lord will be saved’.*” (Acts 2:21). When brought before the Hebrew religious court called the Sanhedrin, Saint Stephen, the first martyr, witnessed to our Lord Jesus Christ, the “Just One,” in reference after reference to the same Prophets and Scriptures, in particular to Abraham, Moses and David, referring to the Crucified and Risen Jesus, the Messiah, the “Just one” (Acts 7).

Saint Paul, in particular, in the Letter to the Romans, gives constant reference to the Scriptural basis for the birth of the unique Messiah-Savior as the only Son of God the Father. *“At various*

times [...] God spoke to our ancestors through the Prophets; but in our own time, the last days, He has spoken to us through His Son, the Son that He has appointed to inherit everything and through whom He made everything that is” (Heb. 1:1,2). How is it that “at various times” God spoke through the Scripture and Prophets but now speaks directly with us? God now speaks directly to mankind through His Son who has taken on our human nature, our flesh. Not only is Jesus the heir to all of what was and what is, but He is, with the Father and the Holy Spirit, Creator of all that was, is and will be.

What, in fact, does our Lord mean in His above-given statement before His Ascension? Previous to His passion and suffering, the burial and resurrection, Jesus asked his disciples: “*‘Who do people say the Son of Man is?’ And they [the apostles] said, ‘Some say he is John the Baptist, some Elijah, and others Jeremiah, or one of the prophets.’ ‘But you,’ He said, ‘who do you say I am?’ Then Simon Peter spoke up, ‘You are the Christ,’ he said, ‘the Son of the Living God’.*” (Mt. 16:14,15) Christ then responds that, yes, He is Himself, the Son of the Living God, which means that He is, in fact, the fulfillment of the prophecies, of the foretelling by Moses, the Prophets and David, and others. He is the one about whom “*...everything written about me in the Law of Moses, in the Prophets and in the Psalms has to be fulfilled,*” as He had reminded them, according to Saint Luke the Evangelist (24:44,45).

Saint John the Beloved, in his First Letter, appeals to us stating: “*the Word, who is life - this is our subject [...] that Life was made visible; we saw it and we are giving our testimony, telling you of the eternal life which was with the Father and has been made visible to us.*” (1 Jn. 1:1,2) Saint John is reminding us that the prophecies are fulfilled, that everything that was written about the Messiah has been fulfilled in Jesus of Nazareth, “*incarnate of the Holy Spirit and the Virgin Mary and became Man.*” Christ is life-giving Word, He is Life, He is co-eternal with the Father.

The familiar hymn we sing in every Divine Liturgy at the Second Antiphon is a resume of these scriptural references. “*Only-begotten Son and Word of God, who are immortal and deigned for our salvation to be incarnate of the Holy Birthgiver of God and ever-virgin Mary. Who without change became man; and being crucified, O Christ God, You trampled death by death. You who are one of the Holy Trinity, glorified together with the Father and the Holy Spirit, save us!*”

Save us from whom? From what? Christ saves us from our sins and from Death, from non-existence. Jesus saves us from non-existence, bestowing on us eternal life. Christ was born among us to let us be born to Him.

Dearly Beloved, let this be our gift - a hymn, a plea to the new-born Messiah, our Savior, as He lays in the manger in Bethlehem town: O Jesus, Just One, we call on your name, O Son of the Living God, Heir, the Christ, Life-Word, Life-Visible, fulfillment of the promise of the eternal Father, we call on Your name to give us a share in Your eternal life!

Christ is born! Glory Him!

The Messiah is among us! Let us go forth and receive Him!

+ Nathaniel

+ NATHANIEL

**Archbishop of Detroit and The Romanian Episcopate
Orthodox Church in America**

FINANCIAL REPORT

EPISCOPATE SUPPORTER

Elizabeth Ciocanea, Cleveland, OH.....	\$100.00
Violet Kaibas, Farrell, PA.....	\$50.00
Joe & Jessica Wise, Cleveland, OH.....	\$50.00

GENERAL DONATIONS

Sts. Michael & Gabriel, Apopka, FL.....	\$3,000.00
(Hierarch Travel Expense)	
St Elias, Anjou, QC.....	\$720.00
(Hierarch Travel Expense)	
Radu Patrichi, San Francisco, CA.....	\$250.00
M/M John Pop Jr, Northbrook, IL.....	\$200.00

MEMORIAM

Flora De Mintich, Mississauga, ON.....	\$250.00
(IMO John De Mintich)	
Joan Puscas, Grosse Pointe Park, MI.....	\$200.00
(IMO Husband, George Puscas)	
Joseph Ilcus & Madelena Ilcus, Jupiter, FL..	\$100.00
(Christmas)	
Ovidiu Ocrain, New Haven, CT.....	\$100.00
(IMO John De Mintich)	

EPISCOPATE ASSESSMENT

St Nicholas, Alliance, OH.....	\$300.00
--------------------------------	----------

VATRA GENERATIONS

Miriam & Claude Dupas, East St Paul, MN.	\$500.00
Alexander De Mintich, Mississauga, ON.....	\$384.90
(IMO John De Mintich)	
Dan Manoliu.....	\$192.30
(IMO John De Mintich)	
Pavel & Floare Buzlea, Whittier, CA.....	\$100.00
Dr Gabriel Carabulea, North Tustin, CA.....	\$100.00
Rev Fr & Psa Thomas Frisby, Phoenix, AZ ...	\$97.50
Carla De Santis, Toronto, ON.....	\$96.00
(IMO John De Mintich)	
Bogdan & Ana Capatina-Rata, Livonia, MI ...	\$50.00
Jonathan & Elesha Wey, Lima, OH.....	\$50.00
Deborah Williams, Wellington, FL.....	\$48.60
(IMO John De Mintich)	
Lisa Plank.....	\$24.15
(IMO John De Mintich)	
Anonymous.....	\$2.00

ADDRESS CHANGE

Send your change of addresses to:
SOLIA, PO BOX 185
GRASS LAKE, MI 49240 USA
or solia@roea.org

PASTORAL CHANGES

DIOCESAN ELECTION

HOARSTE, Rev. Fr. Vicar Dan, was elected by the 2019 Episcopate Special Electoral Congress on August 31, 2019, as a candidate for the office of Auxiliary Bishop of the ROEA.

MONASTIC TONSURE

HOARSTE, Rev. Fr. Vicar Dan, received the monastic tonsure with the name **ANDREI**, on Sunday, October 13, 2019, by His Eminence, Archbishop **NATHANIEL**, at St. Mary's Hierarchal Chapel, Grass Lake, MI, and was taken under the mantiya by Archimandrite **JOSEPH (Morris)**, Abbot of St. Gregory Palamas Monastery, Hayesville, OH.

HOLY SYNOD ELECTION

[HOARSTE], Rev. Hieromonk ANDREI, was elected by the Holy Synod of Bishops of the Orthodox Church in America on November 12, 2019, at the Chancery in Syosset, NY, to be Auxiliary Bishop of the Romanian Orthodox Episcopate of America with the title, Bishop of Cleveland.

ELEVATION

[HOARSTE], Rev. Hieromonk ANDREI, was elevated to the rank of Archimandrite by His Beatitude Metropolitan **TIKHON** on November 13, 2019, at St. Vladimir's Seminary Chapel, Crestwood, NY.

ORDINATIONS

BUJOR, Marius Victor, was ordained into the Holy Diaconate by His Eminence, Archbishop **NATHANIEL** on November 1, 2019, at Annunciation Cathedral, Montreal, QC, and assigned to St. Nicholas, Montreal, QC.

LUPESCU, Ioan Gabriel, was ordained into the Holy Diaconate by His Eminence, Archbishop **NATHANIEL** on November 8, 2019, at Sts. Michael & Gabriel, Apopka, FL, and assigned to St. Stephen the Great, Clearwater, FL.

LUPESCU, Rev. Deacon Ioan Gabriel, was ordained into the Holy Priesthood by His Eminence, Archbishop **NATHANIEL** on November 9, 2019, at Sts. Michael & Gabriel, Apopka, FL, and assigned to St. Stephen the Great, Clearwater, FL.

ASSIGNMENTS / RELEASES / ATTACHMENTS

BARSAN, V. Rev. Fr. Vasile, was released and retired from his duties as Parish Priest of St. Andrew the Apostle Church, McKees Rocks, PA, effective July 29, 2019, and remains attached.

IFTODE, Rev. Fr. Florin, was attached to St. Anne Church, Pomona, CA, effective June 16, 2019, and assigned Parish Priest, effective July 30, 2019.

STEFAN, Rev. Fr. Ion Traian, who was attached to St. Andrew the Apostle Church, McKees Rocks, PA, was assigned Parish Priest, effective July 30, 2019.

INVITATION

THE ORDINATION TO THE EPISCOPACY OF THE VERY REVEREND ARCHIMANDRITE ANDREI

as Auxiliary Bishop of
The Romanian Orthodox Episcopate of America

FRIDAY, JANUARY 31, 2020

7:00pm Great Vespers
Proclamation of Election and Calling of the Bishop-Elect
Formal Reception

SATURDAY, FEBRUARY 1, 2020

8:00am Matins
9:00am Entrance of the Hierarchs
Presentation of the Bishop-Elect and his Profession of Faith
Hierarchal Divine Liturgy with Ordination to the Episcopacy
1:30pm Grand Banquet

**SANT GEORGE
ROMANIAN ORTHODOX CATHEDRAL**

18405 W Nine Mile Rd, Southfield Michigan

Information
Chancery (517) 522-4800 | roea.org
Cathedral (248) 569-4833 | rocathedral.org

GRAND BANQUET AND SUPPORT

We invite you to be with us at this historic event.
BANQUET ADMISSION IS BY ADVANCE TICKET PURCHASE ONLY,
and must be reserved by January 21, 2020.
We invite you also to consider being a Financial Supporter.

BANQUET TICKETS and FINANCIAL SUPPORT
(517) 522-4800 ext. 106

THE WESTIN
DETROIT - SOUTHFIELD

1500 Town Center, Southfield MI 48075
(248) 827-4000 | westin.com/southfield
\$99 (king) | \$109 (double)
Mention "ROEA" prior to January 15
to receive special rate.

THE ELECTION AND ORDINATION OF ARCHIMANDRITE ANDREI (HOARSTE)

November 21, 2019

Entrance of the Birthgiver of God in the Temple

Reverend Fathers and beloved faithful of our God-Protected Episcopate:

We are pleased to announce to you that on November 12, 2019, Hieromonk Andrei, Vicar of Canada, was elected by the members of the Holy Synod of the Orthodox Church in America, to be Auxiliary Bishop of our God-Protected Episcopate. This was the first action taken by the Holy Synod at its autumn session. The letter of request by the Episcopate to the Holy Synod was read aloud by His Beatitude Metropolitan TIKHON, after which each bishop entered the Holy Altar alone and cast his vote in writing, and deposited it in a special chalice. During the electoral process, members of the Holy Synod continuously sang the troparion, “The grace of the Holy Spirit has assembled us today.” Following the announcement of the positive result of the vote, the Service of Thanksgiving was chanted, after which each bishop signed the special document of verification of the election.

On the next day, Wednesday, November 13, the anniversary date of the election of His Beatitude Metropolitan TIKHON as Primate of the Orthodox Church in America, all the bishops concelebrated the Divine and Holy Liturgy in the chapel of Saint Vladimir’s Seminary, Yonkers, New York. At the Little Entrance, Hieromonk Andrei was brought before His Beatitude Metropolitan TIKHON in the center of the church and was elevated to the rank of Archimandrite. I am informing you in detail of this election inasmuch as it is a rare event in the life of the Church. Archimandrite Andrei, as Auxiliary Bishop-Elect, has been given the title: “Bishop of Cleveland, Ohio.”

With this letter, we are informing you of the events connected with the ordination of our Vicar Bishop Andrei to be held at St. George Romanian Ortho-

dox Cathedral, Southfield, Michigan. The first event will be on Friday, January 31, 2020, consisting of Vespers and the Calling of the Candidate. The second event will be on Saturday, February 1, 2020 (the Forefeast of the Presentation of Our Lord in the Temple), and will consist of the Confession of the Faith, the concelebration of the Divine and Holy Liturgy, and the Ordination of the Auxiliary Bishop. Following the Liturgy and Ordination, there will be a festive banquet at St. John’s Armenian Cultural Center in Southfield in honor of the newly-ordained Auxiliary Bishop Andrei.

You will have noted that the title of the Episcopal See for the Episcopate’s Auxiliary Bishop is “Cleveland, Ohio.” Thus, his Cathedral will be The Falling Asleep of the Ever-Virgin Mary, “Saint Mary”. I insisted with the Holy Synod that the title of Cleveland be given to our Auxiliary, in honor of our first Bishop, Policarp Morusca, who had in fact lived in Cleveland for a period of time, and in honor of the early pioneers who established the oldest parish of our Episcopate located in the United States.

Bishop-Elect Andrei will celebrate his first Divine and Holy Liturgy as a Bishop in Saint Mary Cathedral on Sunday, February 2, 2020 – the Feast of the Presentation of Our Lord, the day following his ordination.

We invite all priests and faithful of our God-protected Episcopate to include this rare event in the life of our Orthodox Church in America on your parish and family calendars. We heartily invite you to participate in this special spiritual happening. The Organizing Committee has already initiated the preparations for the ordination activities. In the near future, more detailed information will be provided to you.

Inasmuch as it is an event of the entire Episcopate, we appeal to our parishes and individuals to support the preparations with donations, covering the costs for the protocol. There are many expenses related to the good order of the activities necessary for the ordination of a bishop.

We thank you in anticipation for your generous support, and we invite you to pray for the protection of our Diocese and for Bishop-elect Andrei of Cleveland.

With paternal blessings,

+NATHANIEL, Archbishop

FATHER DAN HOARSTE: TONSURED INTO MONASTICISM

On Sunday, October 13, on the eve of the feast of our Venerable Mother Parascheva, the Vatra Româneasca was filled with holy emotion. At the close of an October day, a true Indian summer, radiating in tones of Midwest-specific colors, abbots and abbesses, monks and nuns, began arriving from our surrounding monasteries; family

members and close relatives of Very Reverend Father Vicar Dan Hoarste, as well as some of the priests of the surrounding parishes.

The rumor of Fr. Dan's expected *tonsure* into monasticism, the candidate chosen by the parish representatives at the recent Diocesan Congress and proposed to the Holy Synod of the Orthodox Church of America to be elected Vicar Bishop for the Romanian Orthodox Episcopate of America, spread quickly, gathering us together at the Vespers for the feast of St. Parascheva. In America, the saint is also the protector of the Association of Romanian Orthodox Ladies Auxiliaries (ARFORA).

His Eminence Archbishop NATHANIEL presided at the Great Vesper service celebrated by Very Reverend Hieromonk Joseph Morris, the Abbot of St. Gregory Palamas Greek Orthodox Monastery in Hayesville, Ohio. The responses were given by Brother Teofil Munteanu and Subdeacon John Lazar. Among the participants were the Very Reverend Mother Gabriella (Ursache) and the monastic sisterhood of Dormition of the Mother of God monastery of Rives Junction, MI, and Priests: L. Lazar, R. Rosco, R. Grama, H. Bălănean, J. Konkle. I. Măierean, G. Ursache, S. Vlad, S. Morariu, A. Dumitru, and A. Munteanu, and distinguished preotese.

Immediately after the Vespers, in a silence announcing the gravity of the moment, His Eminence, Archbishop Nathaniel sat on a chair in front of the chapel's royal doors, and the candidate for bishop, for the last time, removed his worldly clothing, and thus, barefoot and clothed in the white robe of Baptism, was brought, on his knees, under the mantle of Father Abbot Joseph.

Lying on the ground, in the form of a cross, before the Archbishop, still covered by the protective mantle of Father Abbot Joseph, Fr. Dan responded to the questions of the Hierarch, taking the monastic vows of *virginal chastity, complete poverty, obedience unto death, and of stability (staying in one place)*, during which the church reverberated with the liturgical re-

sponses of the cantors, which asked for God's mercy. These vows evoke the holiness to which Christ calls us, first through the parable of His life, but also of His obedience "*to death and even death on the Cross*" (Philippians 2:8). Then, three times in a row, Father Dan handed the scissors to the Hierarch, and after expressing his desire to be clothed in the angelic habit, he was tonsure in the form of the holy cross, submitting his will and all of his being to God.

After renouncing all the empty calls of this world, choosing the path of *evangelical wisdom*, the candidate accepted - as the simplicity of the monastic clothing displays - to die to the world and live only through and for Christ. Then a new name was given, that of St. Andrew, the Apostle of the Romanians. Next, the new *Venerable Father* received the *paramon*, that is, the square cloth, on which is embroidered the crucifixion of Christ and Roman tools of torture. This represents the yoke and the burden of the Cross, which the Lord can make light for believers. During the sustained emotion and prayers in the chapel, which in the meantime filled the faithful present, Father Andrew then received: the black *cassock*, or the clothing of repentance; the *belt*, signifying restraint; *sandals*, to run the race of the good fight of the gospel proclamation; then, the *mantle*, in other words the breastplate of justice; and the *hat* or helmet, which protects against the arrows of the evil one. Finally, he was given the *kamilavka* or the thin veil, a symbol of the transparency of a life and mind cleansed by grace. After receiving the clothing of repentance and mourning, he received a wooden cross and a candle, as a reminder of the words of the Savior: "*So let your light shine before men, that they may see your good works and glorify the Father, the Son and the Holy Spirit*" (Matthew 5:7). Thus, the sorrow of the one who received tonsure becomes a call to the angelic and "joyful" way of the monk.

At the end of the ritual, dressed in the monastic habit, the Venerable Father Andrew, who took the cross from his Hierarch, also offered the cross for everyone to kiss, reminding them that he is no longer *Father Dan*, but *Hieromonk Andrew*.

In a moving symbolic gesture, the His Eminence, Archbishop Nathaniel gave to the mother of the Hieromonk Andrew the hair of his tonsure (of the one chosen to be ordained to the episcopacy), in remembrance of the gift he offered to our Church.

After a brief reception prepared for the guests in the Bishop's residence, Father Andrew returned to the chapel of the *Birth of the Blessed Virgin Mary* for the all-night vigil. Thus, we, who came from far away,

Cont. on page 11

OCA CELEBRATES 25TH ANNIVERSARY OF MOSCOW REPRESENTATION CHURCH WITH PATRIARCHAL LITURGY, SYMPOSIUM

Patriarch Kiril and Metropolitan Tikhon concelebrating the Divine Liturgy in St. Catherine's Church in Moscow.

His Beatitude Metropolitan Tikhon of All America and Canada of the Orthodox Church in America arrived in Moscow on Thursday, December 5 for celebrations surrounding the 25th anniversary of Moscow's Church of St. Catherine-in-the-Fields as the representation of the OCA to the Russian Church.

Met. Tikhon was accompanied by His Eminence Archbishop David of Sitka, Archimandrite Andrei, Bishop-elect of Cleveland, Protopresbyter Daniel Hubiak, first representative to the Church of Russia, Archpriest Alexander Rentel, Chancellor of the OCA, and Archdeacon Joseph Matusiak, Secretary to the Metropolitan.

The delegation was greeted at Moscow's Sheremetevo Airport by His Eminence Metropolitan Hilarion of Volokolamsk of the Department for External Church Relations and other representatives of the Russian Church.

The next day, the delegation met with His Holiness Patriarch Kirill at the Patriarchal and Synodal residence at Danilov Monastery.

"There are oceans between our countries, but our sister Churches are very close spiritually, as they belong to the same tradition," Pat. Kirill said at the beginning of the conversation, recalling the Russian saints who labored in America. For his part, Met. Tikhon noted that the celebrations of the OCA church in Moscow and next year's 50th anniversary celebrations of the OCA's autocephaly are landmark events that testify to the spiritual connection between the Churches.

Pat. Kirill also thanked Met. Tikhon and the OCA delegation for the American Church's support for His Beatitude Metropolitan Onuphry of Kiev and All Ukraine and the canonical Ukrainian Church.

On Saturday morning, the patronal feast of the OCA St. Catherine's Church in Moscow, the Russian

and OCA primates concelebrated the Divine Liturgy in the church, joined by the other clergy of the OCA delegation and other Russian hierarchs and clerics, as well as His Grace Bishop Anthony of Moravica of the Serbian Orthodox Church, and priests of the Bulgarian, Georgian, and Czech and Slovak Churches.

The Liturgy was celebrated in Church Slavonic and English. Special prayers were read for the unity of the Orthodox Church and the preservation of the Church from divisions and schisms.

Following the service, Pat. Kirill presented Met. Tikhon with a cross and two episcopal Panagias, and a copy of the Vladimir Icon of the Mother of God.

Addressing both primates, St. Catherine's rector Archpriest Daniel Andrejuk stated:

It has been 25 years since the representation of the Orthodox Church in America to the Moscow Patriarchal throne was opened. For a quarter of a century, our representation has been an inseparable link with the Russian Orthodox Church. At each service, we offer prayers for our two primates, that the Lord might grant you strength of power and spirit and wisdom in this difficult time, that all of us under your primatial care might serve the Church of Christ and be faithful to it.

Fr. Daniel then presented both primates with icons of St. Catherine and St. John (Maximovitch).

That night, the OCA delegation celebrated the All-Night Vigil at the Church of the "Joy of All Who Sorrow" Icon of the Mother of God with Met. Hilarion of Volokolamsk. On Sunday morning, Met. Tikhon and the OCA delegation celebrated the Divine Liturgy at the Church of St. Clement of Rome for its patronal feast.

The service was celebrated in Slavonic, English, and Romanian.

On Sunday night, Met. Tikhon led a symposium on the life of the Orthodox Church in America at the Moscow Diocesan House—the main building of the St. Tikhon's Orthodox Humanitarian University. The symposium was attended by numerous Russian clergy and other guests.

His Beatitude offered a report on "The Apostolic Work of the Church in North America," in which he spoke of the internal and external life of the Church, paying special attention to the implementation of the apostolic mission to bring the Gospel to all people, drawing on his book, *Of What Life Do We Speak? Four Pillars for the Fulfillment of the Apostolic Work of the Church*.

Cont. on page 12

IN MEMORY: DR. ELEANOR BUJEA

July 7, 1923 – October 28, 2019

Dr Eleanor Bujea
America, Rev. Fr. Cristian Frunzulica, the Parish Priest of St George Cathedral and Rev. Fr. Cosmin Vint, Parish Priest of St. Nicolae Parish, Regina, Saskatchewan on November 5-6, 2019.
Rest in peace. Eternal memory!

Brief Biography of Dr. Eleanor Bujea

Dr. Eleanor Bujea was born in the City of Regina in the Province of Saskatchewan, Canada. Her parents were Pamfil and Maria Bujea, who left Romania for Canada in 1908 and 1910 respectively. Her grandparents were from Moldavia and Fagaras who, after receiving homesteads in Dobrogea, raised their families in the small village of Dorobantu, Dobrogea.

Pamfil married Maria Alecse and left Romania for Canada with his brother-in-law, Dumitru Vilcu, to find a better place to raise his family. Pamfil was the oldest of his siblings, and recognizing that his father had limited land resources to leave to the other siblings, he left for the "promised land" where homesteads were for the taking. Pamfil and Maria were early pioneers in Saskatchewan, bearing eight children, six of whom survived, became well-educated and entered professional fields. Mary, the oldest, and George held 4 degrees each; Anne held three degrees; Helen chose to be an Administrative Assistant; Eleanor and John both held 4 degrees, and each earned a doctorate.

Eleanor's work experience showed that she pioneered in a variety of fields involving the community and the education of children, adults, and seniors.

Eleanor's first work experience was as a child, working in her father's grocery store, greeting and serving customers, stacking groceries on shelves and delivering groceries on a bicycle before going to school and after school.

Her first position in the business community was working for an insurance company, volunteering her time so that she could gain valuable experience and a "letter of reference" needed to obtain a paying position. After completion of her first degree, she worked as a secretary and was promoted to the position of Assistant Production Manager for the Saskatchewan Cooperative Creameries Ltd. in Regina.

Since she was an Accountant, a position typically filled by men at that time, she could not find this kind of work in Regina, so she left for Montreal and found the companies in the eastern provinces did not believe in hiring women as Accountants either. She earned her way back to Regina by taking a position as a Secretary with a large pharmaceutical company.

Upon returning to Regina, she found a job as Accountant and Field Auditor with the Saskatchewan Federated Cooperatives Ltd. After approximately five years, her job turned into a training position for beginning employees in the Accounting Department. This renewed her childhood ambition to become a teacher, and she returned to university for more education, this time in the teaching field. She was a teacher of business subjects and department head in three Saskatchewan high schools.

At that time, there were few qualified business teachers in Saskatchewan, and a university degree program in this area was not available in Saskatchewan or throughout Canada. After voicing her concern to university officials and business teacher organizations about the lack of qualified business teachers in the province, she was invited to prepare a brief describing the need for

a business teacher training program. In time, her voice was heard, and approval was given to her to develop the university business teacher education baccalaureate program. She also developed a program for a Master of Education degree in Business Education for the university. She was honored by the University of Regina when she was presented with the title of Professor Emeritus.

Eleanor's professional work included: authoring a textbook, "Teaching Computing," and contributing articles to professional journals. She contributed articles to SOLIA, a publication of the Romanian Orthodox Episcopate of America. She wrote eleven histories: four on teacher organizations, two on retired teacher organizations in Saskatchewan, two on auxiliaries for the Romanian Orthodox Episcopate of America, one on the multilingual association of Regina, one entitled "Romanians in Canada," and her doctoral dissertation on "Business Teacher Education in Canada, 1900 to 1970".

Her work with organizations included: Cable Regina Steering Committee Member which was set up to organize the first cable company in Regina; Charter member of the first executive of the Cable Board and member for nine years. During this time, she encouraged multi-cultural groups to become active members of Cable Regina which carried local talent programs, both general and ethnic. She was also a member of the following boards: Tele-theater - Regina (Member); A.R.O.Y. (Treasurer); A.R.F.O.R.A. (President); Y.W.C.A. (Member of the Board); Western Canada Summer Games (Member); Regina Multi-cultural Council (President for nine years and credited with setting up the first annual MOSAIC in the City of Regina); Canadian Multi-cultural Council (Member); R.O.E.A. Episcopate Council (Member off and on for more than twenty years); Regina Business and Professional Women's Club (President); University Women's Club, (Executive member); Administrative Management Society (President of the Regina Chapter and Area Director for an area including three states and two provinces). As chairperson of a Steering Committee of the Association of Romanian Canadian Ladies Auxiliaries (A.R.C.O.L.A.), she helped organize it and became its first president. She also sang in the Regina Philharmonic Chorus and served as its treasurer.

Eleanor received several honors that were reported in the *Leader-Post* of Regina by the Canadian Federation of Business and Professional Women: she was one of twenty-two Canadian Women receiving honorable mention for serving their communities in their provinces; Citizen of the Day from CKRM Regina; First Honorary Member of the Association of Canadian Commercial Colleges; Ambassador Award and Diamond Merit Award from the Administrative Management Society; Commemorative Medal on the occasion of the 25th Anniversary of Her Majesty's Reign, 1977; the first Award of Merit presented by the Regina Multi-Cultural Council; Senator's Award, Orthodox Brotherhood of Canada; Canadian College of Teachers Fellowship (FCCT) 1983; CABET Award Recipient, 1985; The Mayor's Community Volunteer Award for 2000. In 2002, she was awarded the Y.W.C.A. Women of Distinction for Lifetime Achievement Award.

Eleanor worked with the young people of the Romanian Orthodox Church and organized a singing and dancing group that participated in the Regina MOSAIC for several years. She was a member of the Canadian Multi-Cultural Council and president of the Saskatchewan Multicultural Club, the first woman president. Upon retirement from her teaching position, she continued with her work as a volunteer.

Eleanor Bujea was the president of a small business which she and her brother founded and operated successfully for approximately thirty-five years.

Rev. Fr. Vasile Hategan (+) wrote this about her in the 1999 *America Journal*: "Dr. Eleanor Bujea is an activist in Romanian affairs in Canada and America... (she) wrote a scholarly and informative study of the National Auxiliary (ARFORA) and published it in a 287 page hard-covered book in 1998."

IN MEMORY: PREOTEASA LILLIAN KLYSH

Psa. Lillian Klysh

Psa. Lillian (nee Kapetz) Klysh, beloved wife of Father Mirone Klysh, fell asleep in the Lord on Sunday, October 20, 2019, at Grace Hospital in Winnipeg, Manitoba. She was born near Roblin, Manitoba, on June 15, 1934, the daughter of William and Annie Kapetz.

After graduating from high school in Roblin, Manitoba, she began her teaching career as a “Permit Teacher” in Portage Creek, Manitoba. Following a year at Normal School, she taught in Moline, Neepawa, and Winnipeg, Manitoba, retiring in 1989. While teaching in Winnipeg and raising a family with her husband, she continued her education and was bestowed the B.Ed. degree by the University of Manitoba.

On October 10, 1959, in the midst of a blizzard, she was united in Holy Matrimony to the future Father Mirone Klysh in Roblin, Manitoba. For fifty-nine years, she carried the “Cross of the Orthodox Priesthood” with her husband, including forty-six years at St. George Orthodox Church in Winnipeg (Transcona). She fully utilized her teaching skills as a Church School Teacher for most of those years, especially in organizing arts and crafts activities. For many years, she prepared and directed the annual Christmas program. She took a personal interest in all members of the parish, especially in their times of need. By the Grace of God, she was able to celebrate the sixtieth wedding anniversary with her husband and her family, days before her repose.

Along with her joy in serving God and His Holy Orthodox Church, she found great happiness in sharing in the life and activities of her children and grandchildren. Each grandchild was educated in the art of creating a snowman. They proved to be good students by creating a “snow couple” to welcome her to the 60th wedding anniversary party. Their love and support encouraged and sustained her during the past year. For Lillian, family was always an important priority. She loved any excuse to create a get-together involving as many family members as possible. Supper invitations, emails, and phone calls were frequently received by many family members.

Possessing a “green thumb,” she spent many hours in the summer cultivating her flower gardens. Household plants received year-long tender, loving care.

Her family and friends were beneficiaries of her cooking and baking skills; home-made chicken soup, borscht, perogies, jams, cinnamon buns, kolach, and peanut cookies, amongst others. The results did not last long, because she shared them with family and

friends.

The Paschal Lenten Season brought out all the necessities for writing “pysanky”—Ukrainian Easter eggs. As with the snowmen, her children and grandchildren were educated in this traditional artistic work. She got great joy in sharing her pysanky with family and friends. Over the years, she presented workshops on the writing of pysanky in churches, schools, nursing homes, etc., often with the assistance of her daughter Marianne.

Her life could not have been as fruitful and filled with as much quality without the compassionate and dedicated care of her family physician, Dr. Brian Sharkey, especially during the past year. Her family hereby expresses its most prayerful gratitude to him.

Lillian is survived by: her husband, Father Mirone Klysh, her daughter Marianne (Ihor), her son Myron (Marion), her son Bill, her grandchildren, Michael, Maria (Peter), Matthew, Christina, Ashton and Tianna, her sister, Shirley and cousins, nieces and nephews in Canada. She is also survived by sisters-in-law, Lesia, Mary, Nancy and Mary Ann, brothers-in-law William and Nicholas, and other relatives in the United States.

She was predeceased by her parents William and Annie, her in-laws Theodore and Emilia Klysh, her sisters Mary and Matilda, her brothers Nick, Peter and Michael, brothers-in-law Fred, William, Cyprian, Theodore and Stewart, sisters-in-law Margaret and Margaret, and other relatives from the Kapetz and Klysh families.

A Memorial Service was celebrated on Sunday, October 27, 2019, in St. George Orthodox Church. The Funeral Service was celebrated in the church on Monday, October 28, 2019. The celebrant was Father Michael Ungrin. Pallbearers were her grandchildren.

Donations in her memory may be made to St. George Orthodox Church or a charity of your choice.

May her memory be eternal!

Fr. Dan Hoarste ... *Cont. from page 8*

departed from the Vatra to our homes, bearing in our hearts the mystical atmosphere of the moving service of *monastic tonsure*, at which we were blessed to participate, asking God to bless the Holy Episcopate. I can say that this unforgettable evening helped me to become aware again of the great call of monasticism, reflecting especially on the permanency of the oaths taken by the young future hierarch, and especially on the *cross of the episcopacy*, to which the Venerable Father Dr. Andrew is now called. I could comprehend all of these things only in my soul, but I endeavored to record them for the benefit of those who were with us in spirit and prayer. “*Have mercy on me, O God,*

Father Remus Grama

THE SPIRIT OF CLEVELAND REJOICES — AN ORTHODOX CHRISTIAN BISHOP IN OUR CITY

**Bishop-Elect Archimandrite AN-
DREI (Hoarște)**

Since 1936, when America was coming out of the Great Depression, the expression “the Spirit of Cleveland” ever alludes to the greatly resilient spirit of our nation. Ever since, Cleveland has stood out on the national level in many other ways. The Cleveland Orchestra, the Art Museum, NASA, and the Rock and Roll Hall of Fame are just a few aspects of Cleveland’s outstanding character. From

an Orthodox Christian perspective, Cleveland’s spirit is evident in its 24 Orthodox churches and dynamic pan-Orthodox life, which led it to be labeled by the Orthodox Christian Laity (OCL) Conference in 2018, as “the Pan-Orthodox City” of America. Yet, in spite of all this, until now, Cleveland never had an Orthodox Bishop.

This changed on November 12, 2019, when Cleveland gained a new reason to shine with even more brightness. Calling to mind the fact that, in 1935, the first Romanian Bishop, Policarp (Morusca), first came to Cleveland, the Holy Synod of the Orthodox Church in America gave to the Auxiliary Bishop-Elect ANDREI, of the ROEA, the title “*of Cleveland.*” Of course, His Eminence, Archbishop NATHANIEL (Popp), who has led the diocese since 1985, had everything to do with it. He proposed this title in order to salute the great historical role of Saint Mary Romanian Orthodox Cathedral in the Romanian Orthodox Episcopate in America. It is an honor for the City of Cleveland to now have, besides the Roman-Catholic Bishop, an Orthodox Bishop; another feather attached to the public image of the city. It is also a challenge for the new auxiliary Hierarchy, a doctor in Theology from the Pontifical Oriental Institute in Rome, to step into the spirit of Cleveland. The Romanian community here published the first Romanian newspaper in 1904; it has four churches, a museum and a great ethnic festival. The statues of composer George Enesco and Civil War hero, General George Pomutz, enhance our city. Keeping in mind the cultural, spiritual and historical merits of Cleveland Romanians, it is a great honor and responsibility for the new Bishop to be connected to

the “Forest City”.

On February 1, 2020, Archimandrite ANDREI (Hoarște) will be ordained a Bishop by His Beatitude, Metropolitan TIKHON of the Orthodox Church in America, assisted by His Eminence Archbishop NATHANIEL and other hierarchs. The event will take place in Saint George Romanian Orthodox Cathedral, Southfield, Michigan, the diocesan cathedral of the Romanian Episcopate of America. On February 2, at 9:30 a.m., Bishop Andrei will officiate his first Divine Liturgy in his cathedral, Saint Mary Cathedral, 3256 Warren Road, Cleveland. Father Alessandro Margheritini, President of the Greater Council of Orthodox Clergy in Cleveland, rejoiced when he heard the news. The Very Reverend Fr. Remus Grama, Dean of the Cathedral and of the Great Lakes Deanery, who has been serving this historical parish and landmark of Cleveland for the last 30 years, also cheered this news.

Both Cleveland’s Pan-Orthodox and Romanian community here are getting ready for the upcoming event and pray for the newly-elected hierarch and his future mission. The Romanian Orthodox Episcopate of America has 105 parishes, missions and monasteries in the USA and Canada and is headquartered in Jackson, Michigan.

Fr. Remus Grama

OCA Celebrates ... *Cont. from page 9*

Met. Tikhon focused on issues of the development of the spiritual life, spiritual care, relationships with others, spiritual and educational work, and evangelical preaching.

Archimandrite Andrei then presented, focusing on the Eucharist as the center and apex of the Orthodox life. The final report came from Archimandrite Joseph (Kryukov), the abbot of the Valaam Representation in Moscow, who studied at St. Tikhon’s Seminary in Pennsylvania, and focused on the spiritual life of the Church in America based on the experience of the Valaam mission to America in the 18th century.

Met. Tikhon and the other members of the OCA delegation then fielded a number of questions from the audience.

The OCA delegation visited Donskoy Monastery where the relics of St. Tikhon, His Beatitude’s patron, are preserved, and they enjoyed a free day in Moscow.

Published on orthochristian.com.

INVITAȚIE

HIROTONIA

ÎNTRU ARHIEREU A
PREACUMOSULUI PĂRINTE
ARHIMANDRIT ANDREI

ca Episcop Vicar
al Episcopiei Ortodoxe Române din America

VINERI, 31 IANUARIE 2020

7:00pm Vecernia Mare

Proclamarea Alegerii și Chemarea Ipopsifului
Recepție în Centrul Cultural al Catedralei

SÂMBĂȚĂ, 1 FEBRUARIE 2020

8:00am Utrenia

9:00am Intrarea Ierarhilor

Prezentarea Ipopsifului și Mărturisirea de Credință
Sfântă Liturghie Arhierească cu Hirotonia întru Arhiepiscop
1:30pm Banchet Festiv

CATEDRALA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
SFÂNTUL GHEORGHE

18405 W Nine Mile Rd, Southfield Michigan

Informații

Cancelaria (517) 522-4800 | roea.org
Catedrala (248) 569-4833 | rocathedral.org

BANCHET FESTIV ȘI SPRIJIN

Vă invităm să fiți alături de noi la acest eveniment istoric.
INTRAREA LA BANCHET SE VA FACE DOAR PE BAZA DE BILETE,
acestea trebuiesc cumpărate până pe 21 Ianuarie 2020.

Vă rugăm să sprijiniți financiar evenimentul.

BILETE PENTRU BANCHET și DONAȚII
(517) 522-4800 ext. 106

THE WESTIN
DETROIT - SOUTHFIELD

1500 Town Center, Southfield MI 48075
(248) 827-4000 | westin.com/southfield
\$99 (king) | \$109 (double)

Menționați "ROEA" până la 15 Ianuarie
pentru a primi Rata de Reducere.

SCRISOARE PASTORALĂ 2019

NAȘTEREA DOMNULUI ȘI DUMNEZEULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

Hristos Se naște!

Măriți-L!

„Și (Iisus) le-a zis: Acestea sunt cuvintele pe care le-am grăit către voi fiind încă împreună cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în proroci și în psalmi”.

(Luca 24, 44-45)

Iubiți fii și fiice duhovnicești în Hristos,
Preacucernicului cler, Preacuviosului cin monahal și dreptmăritorilor creștini ai Episcopiei noastre protejate de Dumnezeu:

*„Har și Pace de la Dumnezeu-Tatăl nostru și de la Domnul nostru Iisus Hristos”,
iar de la noi, arhieresti binecuvântări!*

Vă puteți bine întreba: „Ce a vrut să sugereze, de fapt, Iisus Hristos în afirmația Sa despre cele scrise de către profeții inspirați de Dumnezeu despre El cu secole înainte de întruparea Sa printre noi și ce anume au scris despre El? De ce, ceea ce au scris, a fost, este și va fi întotdeauna important? Acești autori și scrierile lor pot fi găsite în Vechiul și Noul Testament, Biblia. Multe dintre aceste cuvinte le-ați auzit în Slujbele din săptămânile și zilele dinaintea Nașterii Domnului nostru.

Ce s-a scris, de fapt, de către prorocii Mihea, Baruh, Isaia, Daniel și de către alți profeți? Și cum rămâne cu autorii cârților Facerea și Numerii, ai Psaltirii și ai altor versete biblice? Despre acestea și despre alte profeții scrise cu secole înainte de nașterea Lui, Domnul nostru Iisus Hristos Însuși le amintește ucenicilor Săi înaintea Înălțării Sale dintre noi. Întruparea lui Hristos în lumea noastră a fost prezisă cu secole înainte de nașterea Sa în Betleem. De fapt, întreaga Biblie, Vechiul și Noul Testament, este despre Iisus Hristos, Mântuitorul și Domnul nostru, care se face prezent în istoria umană.

Pe baza promisiunii dumnezeiești despre acest Mântuitor, așa cum s-a prevestit în Scriptură, poporul evreu s-a străduit să mențină integritatea mărturiei sale de credință într-o singură Zeitate nevăzută care, prin dragostea Sa pentru mărturia lor, i-a eliberat din sclavie și i-a condus spre propriul lor țărâm. Acest Mântuitor, acest Mesia, Cel prevestit, este Acela care va da o nouă viață, nu într-un țărâm temporar, pământesc, ci o viață neîntreruptă tuturor celor care cred că El este, cu adevărat, împlinirea Sfintei Scripturi despre El.

După Înălțarea Domnului nostru dintre noi, referințe la aceiași autori sunt făcute, de asemenea, de către Sfântul Petru, în timp ce se adresează „oamenilor evlavioși care locuiesc în Ierusalim”, atunci când a declarat: „aceasta este ce s-a spus prin prorocul [...] tot cel ce va chema numele Domnului se va mântui” (Fapte 2,21). Când a fost adus în fața curții religioase ebraice numită Sanhedrin, Sfântul Ștefan, primul martir, a fost mărturisitor al Domnului nostru Iisus Hristos, „Unul”, ca referință la relatarea acelorași profeți și Scripturi, în special a lui Avraam, Moise și

David, care se referă la Iisus Cel răstignit și înviat, Mesia, ca fiind „Unul” (Fapte 7).

Sfântul Pavel, în special în Scrisoarea sa către Romani, face referire constantă la baza scripturistică ce privește nașterea singurului Mesia-Mântuitor ca singurul Fiul al lui Dumnezeu Tatăl. „În multe rânduri [...] Dumnezeu a vorbit părinților noștri prin proroci; În zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul, pe Care L-a pus moștenitor a toate și prin Care a făcut și veacurile” (Evrei 1,1-2). Cum se face că „în multe rânduri” Dumnezeu a vorbit prin Scriptură și prin profeți, dar acum vorbește în mod direct cu noi? Dumnezeu vorbește acum în mod direct omenirii prin Fiul Său, care a luat asupra Sa natura noastră umană, trupul nostru. Iisus nu este doar moștenitorul a tot ceea ce a fost și a ceea ce este, dar El este, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Creatorul a tot ceea ce a fost, este și va fi.

Ce indică, de fapt, Domnul nostru, în declarația Sa dată mai sus, înainte de Înălțare? Înainte de pătimirea, suferința, înmormântarea și învierea Sa, Iisus i-a întrebat pe ucenicii Săi: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului? Iar ei au răspuns: Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, alții Ieremia sau unul dintre proroci. Și le-a zis: Dar voi cine ziceți că sunt? Răspunzând Simon Petru a zis: Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu” (Mt. 16,14-15). Atunci Hristos răspunde că, într-adevăr, El este Însuși Fiul Dumnezeului Celui viu, ceea ce înseamnă că El este, de fapt, împlinirea profețiilor, a prorociilor lui Moise, ale profeților, ale lui David și ale altora. El este Cel despre care „toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în proroci și în psalmi trebuie să se îndeplinească”, după cum le reamintise, conform Sfântului Evanghelist Luca (24,44-45).

Sfântul Ioan, ucenicul cel iubit, în prima sa scrisoare, ni se adresează afirmând: „Viața s-a arătat și am văzut-o și mărturisim și vă vestim Viața de veci, care era la Tatăl și s-a arătat nouă” (1 Ioan 1,2). Sfântul Ioan ne reamintește că profețiile sunt îndeplinite, că tot ceea ce a fost scris despre Mesia s-a împlinit în Iisus din Nazaret, „întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut Om”. Hristos este Cuvântul de viață dătător, El este Viață, El este co-etern cu Tatăl.

Imnul binecunoscut pe care îl cântăm la fiecare Sfântă Liturghie la cel de-al doilea antifon este un rezumat al acestor referințe scripturistice: „Unule-Născut, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, Cel ce ești fără de moarte și ai primit, pentru mântuirea noastră, a Te întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria; Carele neschimbat Te-ai întrupa și răstignindu-Te, Hristoase Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat. Unul fiind din Sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, mântuiește-ne pe noi!”.

Să ne salveze de către cine? De la ce? Hristos ne mântuiește de păcatele noastre și de Moarte, de inexistență. Iisus ne mântuiește de inexistență, oferindu-ne viața veșnică. Hristos S-a născut printre noi pentru a ne permite să ne naștem în El.

Preaiubiților, să fie acesta darul nostru - un imn, o cuvântare pentru nou-născutul Mesia, Mântuitorul nostru, în timp ce șade în ieslea din orașul Betleem: O, Ție Unuia, Iisuse, Îți rostim numele, O, Fiule al lui Dumnezeu Celui Viu, Moștenitorul, Hristosul, Cuvântul vieții, al vieții văzute, împlinirea făgăduinței Tatălui Cel veșnic, Îți rostim numele pentru a ne dărui o parte din viața Ta veșnică!

Hristos Se naște! Măriți-L!

Mesia este printre noi! Să-L întâmpinăm și să-L primim!

+ Nathaniel

+ NATHANIEL

**Arhiepiscop de Detroit și al Episcopiei Ortodoxe Române din America
Biserica Ortodoxă în America**

ÎNVĂȚĂTURĂ CĂTRE MONAHII, ADAPTÂND ÎN CHIP ALES CONDUITEI MONAHALE TAINA NAȘTERII LUI HRISTOS

„Dar pe când erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască, și a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei. Și în ținutul acela erau păstori, stând pe câmp și făcând de strajă noaptea împrejurul turmei lor. Și iată îngerul Domnului a stătut lângă ei și slava Domnului a strălucit împrejurul lor, și ei s-au înfricoșat cu frică mare. Dar îngerul le-a zis: Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta va fi semnul: Veți găsi un prunc înfășat, culcat în iesle. Și deodată s-a văzut, împreună cu îngerul, mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu și zicând: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2,6-14).

Virtutea și smerenia, baza învățaturii ascetico-mistice a Sfântului Teolipt

Cuvântul 13 al Sfântului Teolipt, Mitropolit al Filadelfiei – a cărui succintă biografie a fost prezentată în numărul 4-5 al revistei Solia – este intitulat „Învățatură către monahii, adaptând în chip ales conduitei monahale taina Nașterii lui Hristos”. Data cuvântării este, cu aproximație, 25 decembrie 1319 sau 1320. Mitropolitul își începe expozeul amintind maicilor mănăstirii Filantropos Soter importanța renunțării totale la lume, făcând o comparație, bineînțeles, cu nașterea Domnului, care „povățuiește în chip preînțelept la cetățenia cerească”. În felul acesta, se pune în evidență viziunea eshatologică a Sfântului Teolipt, adică a morții și a judecății finale, deoarece, a lua în serios monahismul, însemna pentru mitropolit închiderea trupului în chilie și a minții în inimă, astfel încât să se poată invoca fără întrerupere numele lui Iisus,

adică rugăciunea continuă, al cărei scop este acela de a-L face prezent în noi. Exemplul suprem pe care îl conturează nașterea Domnului este cel al smereniei. De aceea, în centrul învățaturii ascetico-mistice a Sfântului Teolipt, se găsește virtutea, dar și smerenia, deoarece *prin virtute se ajunge la nepătimire, iar smerenia face să dispară hoții care atacă sufletul*. Din punct de vedere materialist, mitropolitul îndeamnă la folosirea „zdrențelor umile”, la „a te mulțumi cu hainele monahale” și la a „nu agonisi îmbrăcăminte de prisos”, lucru care nu ne poate duce cu gândul decât la culmile exorbitante pe care le-a căpătat consumerismul în zilele noastre. Tot din ambientul smereniei fac parte tăcerea și disprețuirea de sine, două arme esențiale în combaterea răului. Acestea nasc răbdarea, comparată cu o stea strălucitoare, precum cea care i-a ghidat pe magi. Acum, ca și atunci, ea are puțința de a-i călăuzi pe oameni „spre viața după Dumnezeu” și de a-i determina să imite exemplul personal, adică cel al renunțării la sine, ajungând la „mănăstire ca la Betleem”. În final, Sfântul Teolipt menționează cunoașterea duhovnicească, adică „pământul minții care se roagă curat”, rezultat al trăirii unei vieți ascunse în Hristos. Această viețuire ascunsă în Hristos devine un laitmotiv al scrisorilor mitropolitului, fiind prezent, într-o formă sau alta, de la un capăt la altul al scrierilor sale. Ceea ce dorește să împărtășească Sfântul Teolipt este că orice activitate spirituală trebuie să aibă în centrul său taina lui Dumnezeu Tatăl care se revelează în Fiul prin Duhul Sfânt: este vorba despre o doctrină a harului care acordă omului o cunoaștere a lui Dumnezeu prin Duhul Sfânt în Hristos. Aceasta devine vizibilă atunci când Duhul Sfânt face să izvorscă lumina cunoștinței. Așadar, Dumnezeu, care este necunoscut, se revelează omului și, după Întrupare, lucrează El însuși în noi și prin noi. Este exact cuvântul Sfântului Apostol Pavel în Epistola sa către Galateni (2,20), cu care și mitropolitul își încheie omilia: „De acum, nu mai viețuiesc eu, ci Hristos viețuiește în mine”. Traducerea textului de mai jos aparține diac. I.I. Ică și poate fi găsit în lucrarea: Teolipt al Filadelfiei, *Despre viața ascunsă în Dumnezeu – cuvinte duhovnicești, imne și scrisori*, Sibiu 2010.

Cuvântul 13 al Sfântului Teolipt Comuniunea prin rugăciune

«Surorilor și maicilor, chiar dacă cu trupul sunt de parte de voi, cu duhul sunt între voi. Căci Dumnezeu, Care ne-a plăsmuit în mila Sa, a făcut în multe feluri modul unirii, ca nu cumva, din pricina sărăciei faptelor, bogăția unirii noastre să ne scape. Fiindcă unirea se face nu numai prin prezența personală, ci lucrul unirii

potrivit lui Dumnezeu se face și prin faptul de a avea același gând, prin rugăciune, prin iubirea unora față de alții, prin scrisorile trimise și prin convorbirea prin cuvinte. Toate acestea s-au săvârșit în trecut.

Dar acum, chiar dacă prezența trupului și învățătura prin viu grai nu se săvârșesc, rugăciunea pentru voi și iubirea datorată potrivit lui Dumnezeu sunt lucrătoare. De aceea, am hotărât, așadar, ca astăzi să vorbesc cu voi prin cateheza de față, mișcându-mă spre acest lucru nașterea după trup a Domnului, a cărei taină zugrăvește în ascuns căile mântuirii noastre și ne povățuiește în chip preaînțelept la cetățenia cerească pe noi, cei care am făgăduit să-I urmăm Lui.

Lepădarea totală față de lume

Născut din Tată fără mamă, Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu Se naște și din mamă fără tată [afirmația este corelată cu condacul Sf. Roman Melodul, care se găsește în Minei, la utrenia din 26 decembrie; de altfel, întreaga cuvântare conține imagini ale imnografiei praznicului de pe 25 și 26 decembrie], pentru ca tu, lăsând tată, mamă și toată rudenia, și alipindu-te de Domnul, să cânti necontenit: „Tatăl meu și mama mea m-au părăsit, dar Domnul m-a luat” [Ps 26,10]. Hristos S-a născut din Fecioară și a făcut-o pe Mama Sa fecioară, iar Mama Sa a rămas fecioară – ambele, lucruri uimitoare [paradoxale] și care depășesc legea omenească – pentru ca tu, care te-ai întors de la unirea căsătoriei și te-ai retras din contactele cu lumea, să fii fecioară nu numai la trup, ci și la duh. Și, așa cum ai scuturat plăcerile trupesti cu fapta, așa să respingi și poftele sufletești care vin prin gânduri, nemaifăcându-ți în cuget însoțirea cu lumea, ci arătându-te monahie și cu trupul și cu sufletul, salvând cu adevărat definiția vieții monahale [singuratic] atât în chipul-figura din afară, cât și în cugetul dinăuntru.

Ascultarea față de întâistător

Iar, curățindu-te de faptele trupesti și gândurile pătimase, va răsări în tine strălucirea fecioriei și numaidecât vei zămisli Cuvântul lui Dumnezeu, nemaipurtând nimic altceva în inimă decât meditarea la renunțare și ascultare, grija poruncilor îndumnezeitoare și amintirea legămintelor de la început. Și, așa, te vei face mamă a lui Hristos, ascultând și supunându-te necontenit întâi-stătătoarei tale. Căci, ori de câte ori arăți prin fapte supunerea față de ea și duci la capăt cu lucrurile însele ascultarea, de tot atâtea ori întrupezi cuvântul virtuții, născându-l și cultivându-l prin faptele trupului, făcând arătat, prin cele din afară, gândul sufletului tău la porunci și făcând văzut oamenilor prin modul de comportare ceea ce mai înainte era nevăzut.

Hristos s-a născut în peșteră, ca tu, rămânând în mănăstirea în care ai intrat, să renaști duhovnicește prin lucrarea poruncilor. Căci, dorind să fii înscrisă în cele cerești, ai lăsat toate cele de pe pământ și ți-ai schimbat până și numele, înstrăinându-te de toate cele ce-și au numele pe pământ. De aceea, neavând loc în casa de oaspeți, ai venit în mănăstire ca într-o peșteră și naști, prin renunțarea cu fapta, cuvântul poruncii,

pe care l-ai zămilit în sufletul tău prin gândirea feciorelnică și curată de pofta lumească.

Hristos a fost înfășat în scutece, învățându-te și pe tine să îmbrățișezi zdrențele umile în care ești îmbrăcată și să te mulțumești cu hainele monahale și de neapărată trebuință, să nu-ți agonisești îmbrăcăminte de prisos, nici să cauți să-ți faci haine cu culori mai închise. Căci, dacă ai să cauți unele ca acestea și ai să te uiți după culorile închise și adânci, după lâna moale, pânza fină și țesăturile rafinate, de multe ori căutând cele țesute din mătase, atunci în chip ipocrit ți-ai făcut făgăduința. Căci n-ai fugit de lume, ci, îmbrăcând haina [monahală], te-ai potrivit mai degrabă cu lumea pe care credeai că ai tăgăduit-o, și nu te deosebești cu nimic de femeile ușoare. Se cade, așadar, să te aliniezi la precinstitele veșminte [monahale] și să te îmbraci cu zdrențele umile, ca frăgezimea trupului, îmbrăcată cu veșmântul lor, să respingă netezimea care vine din pipăit și să nu vină la aducerea-aminte a plăcerilor, și să lași jos povara slavei deșarte prin simplitatea veșmintelor și lipsa de curiozitate față de ele.

Virtutea răbdării, exemplu al viețuirii dumnezeiești

Hristos a fost culcat în ieslea necuvântătoarelor, învățându-te să suporti cu vitejie limbuția oamenilor, care te mănâncă cu defăimări și bârfe, învățându-te să socotești drept odihnă încercările și reproșurile pentru virtute, și să nu-i combați pe cei ce grăiesc cele rele, ci să taci și să disprețuiești cinstea ta proprie. Pentru ca, văzând oamenii răbdarea ocărilor strălucind ca o stea, să lase tulburarea și zarva lumească, ca pe o altă Persie, și să călătorească spre viața după Dumnezeu, ajungând la mănăstire ca la Betleem [precum magii, Mt 2,1-20] și dorind să se facă imitatori ai vieții tale.

Căci, atunci, sau mulți din cei din lume, impresionati de petrecerea ta laudabilă și de viața ta fără nimic prisositor, vor umbla pe același drum al renunțării, ca și tine, și-și vor aduce bogăția lor ca daruri lui Dumnezeu; sau multe din monahiile care se nevoiesc în asceză împreună cu tine, văzând smerenia cugetului tău și răbdarea și stăruința în întristări, se vor depărta de obiceiul cel rău și se vor supune voii tale, și-ți vor aduce [precum magii] drept daruri: încredere, iubire și evlavie. Și atunci, cei ce te păstoresc duhovnicește, se vor minuna de toate faptele pe care le văd în tine și vor lauda pe Dumnezeu, Care rânduiește în Economia Sa mântuirea oamenilor; căci zice [Hristos]: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” [Mt 5,16].

Hristos e hrănit cu lapte, ca și tu să înveți învățăturile expuse simplu ale Evangheliei și să citești viețile fericitorilor Părinți care au trăit în simplitate. Ele te vor aduce la seninătatea limanului ceresc pe tine, care privești la strălucirea dreptilor și ești îngrășată de contemplațiile cele de sus, dar ai adormit față de cuvintele din lume și înțelepciunea ei desființată [1Cor 1,20; 13,8].

Cont. la pag 24

DIN VIAȚA PAROHILOR ...

Sfințirea Bisericii Sf. Arh. Mihail și Gavriil, Pr. Florin Mihalache, Apopka (Orlando) FL, 8-10 Noiembrie 2019.

Parohia Sf. Pantelimon, St. Eustache, Montreal, QC, Canada, a 10-a Aniversare, Pr. Vasile Trif, 3 Noiembrie 2019.

Parohia Sf. Ilie, Anjou, Montreal, QC, Canada, a 10-a aniversare, Pr. Ioan Cotrigășanu, 2 Noiembrie 2019.

Vizită pastorală Parohia Sf. Maria, New York City, Pr. Protosinghel Chesarie Bertea, 27 Octombrie 2019.

ALEGEREA ȘI HIROTONIA ARHIMANDRITULUI ANDREI (HOARȘTE)

21 noiembrie 2019
Praznicul Intrării în biserică a Maicii Domnului

Dragi Părinți și
Iubiți Credincioși ai Episcopiei noastre,

Cu bucurie vă anunțăm că, în data de 12 noiembrie 2019, Preacuviosul Părinte Ieromonah Andrei, vicar al Canadei, a fost ales de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe în America în demnitatea de Episcop vicar al Episcopiei noastre. Aceasta a fost prima acțiune întreprinsă de Sfântul Sinod în sesiunea sa de toamnă din acest an. Preafericitul Părinte Mitropolit TIKHON a citit în fața Sfântului Sinod scrisoarea de cerere din partea Episcopiei noastre, după care fiecare ierarh a intrat în Sfântul Altar și și-a exprimat votul în scris, pe care l-a depus mai apoi într-un potir special. În timpul procedurii de vot, membrii Sfântului Sinod au cântat troparul Sfântului Duh. După anunțarea rezultatului pozitiv al votului, s-a oficiat Slujba de Te Deum, iar fiecare ierarh a semnat actul sinodal de verificare a alegerii.

În ziua următoare, miercuri, 13 noiembrie 2019, cu ocazia aniversării alegerii Preafericitului Părinte Mitropolit TIKHON ca Primat al Bisericii Ortodoxe din America, toți episcopii sinodali au săvârșit Sfânta Liturghie în biserica Institutului Teologic Sfântul Vladimir din Yonkers, New York. La vodohul mic, Ieromonahul Andrei a fost adus înaintea Preafericitului Mitropolit TIKHON și a fost hirotesit într-un arhimandrit.

Vă informez în detaliu despre această alegere de episcop deoarece este un eveniment rar în viața Bisericii. Preacuviosul Părinte Arhimandrit Andrei, în calitate de episcop-vicar ales, a primit titulatura de Episcop de Cleveland.

Ca urmare, prin această scrisoare, vă transmitem informații despre evenimentele legate de hirotonia episcopului nostru vicar Andrei, care va avea loc la Catedrala Ortodoxă Română Sf. Gheorghe din Southfield, Michigan. Primul eveniment va avea loc vineri, 31 ianuarie 2020, când se va săvârși slujba Vecerniei

și cea a Ipopsifierii sau a chemării candidatului. Cel de-al doilea eveniment va fi sâmbătă, 1 februarie 2020 – Înainte Prăznuirea Întâmpinării Domnului – și va include Slujba Mărturisirii de Credință și Sfânta Liturghie, în sobor de arhieriei, cu rânduiala hirotoniei noului episcop. După Sfânta Liturghie și hirotonie, se va organiza un banchet festiv la Centrul Cultural Armean Sf. Ioan din Southfield în cinstea noului episcop vicar hirotonit, Andrei.

Așa cum probabil ați remarcat deja, titulatura pentru episcopul vicar al Episcopiei noastre este „Episcop de Cleveland”. Astfel, Catedrala Adormirea Maicii Domnului (Sfânta Maria) din Cleveland, Ohio, va deveni catedrala sa. Am cerut Sfântului Sinod ca titulatura de Cleveland să fie dăruită vicarului nostru în onoarea primului nostru episcop, Policarp Morușcă, cel care, de fapt, a locuit în Cleveland pentru o perioadă de timp, dar și pentru a-i cinsti pe pionierii români care au instituit cea mai veche parohie a Episcopiei noastre din Statele Unite.

Episcopul ales Andrei va sluji prima sa Sfântă Liturghie, ca episcop, în Catedrala Sfânta Maria din Cleveland, Ohio, în ziua de duminică, 2 februarie 2020 – la praznicul Întâmpinării Domnului.

Pe această cale, îi invităm pe toți preoții și credincioșii Episcopiei să includă acest eveniment rar din viața Bisericii noastre Ortodoxe în America în calendarele parohiilor și familiilor lor. Vă invităm așadar, cu drag, să participați la acest eveniment rar și special! Comitetul de organizare a inițiat deja pregătirile pentru activitățile legate de hirotonia noului episcop vicar și, în curând, veți primi invitația oficială, precum și informații detaliate.

Având în vedere că este un eveniment al întregii Episcopii, apelăm la parohiile și credincioșii noștri pentru a susține pregătirile acestui eveniment cu donații, care vor fi destinate pentru acoperirea costului pregătirilor și protocolului necesare pentru hirotonia unui episcop.

Vă mulțumim anticipat pentru sprijinul dumneavoastră generos și vă îndemnăm să vă rugați pentru buna ocrotire a Episcopiei noastre și pentru Episcopul ales Andrei de Cleveland.

Cu părintești binecuvântări,

+ NATHANIEL, Arhiepiscop

TUNDEREA ÎN MONAHISM A PĂRINTELUI VICAR DAN HOARȘTE

Duminică, 13 octombrie 2019, în ajunul praznicului Cuvioasei Parascheva, Vatra Românească s-a pătruns de o emoție sfântă. La chindia unei zile de octombrie, o adevărată vară indiană, radiind în tonuri în culorile specifice *Midwestului*, au început să sosească stareți și starețe, monahi și monahii, de la mănăstirile noastre dimprejur; membrii familiei și apropiați ai Preacucernicului Părinte Vicar Dan Hoarște, precum și câțiva dintre preoții parohiilor înconjurătoare.

Vestea așteptatei *tunderi* în monahism a Părintelui Dan, candidatul ales de reprezentanții parohiilor la Congresul recent al eparhiei și propus Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe din America pentru a fi ales Episcop Vicar, în cadrul Episcopiei Ortodoxe din America, s-a răspândit cu iuțeală, adunându-ne pe toți la Vecernia mare în cinstea Cuvioasei Parascheva.

În America, sfânta este de altfel și ocrotitoarea Asociației Reuniunilor Femeilor Române Americane (ARFORA).

Vecernia a fost prezidată de către Înaltpreasfințitul Părinte NATHANIEL și oficiată de Preacuviosul Părinte Arhimandrit Joseph Morris, Starețul Mănăstirii grecești „Sf. Grigore Palama”, din Hayesville, Ohio. Răspunsurile la strană au fost date de Fratele Teofil Munteanu și Ipodiaconul John Lazar. Printre participanți s-au numărat Preacuvioasa Maica Stareță Gabriella (Ursache) și soborul monahal al Mănăstirii Adormirea Maicii Domnului din Rives Junction, MI, precum și Preacucernicii Preoți: Laurence Lazar, Romey Rosco, Remus Grama, Alin Munteanu, Ionuț Mărean, George Ursache, Ștefan Vlad, Ștefan Morariu, Antonel Dumitru, Horațiu Bălănean, John Konkle, cu distinsele Doamne Preotese.

Îndată după Vecernie, într-o liniște care anunța intensitatea momentului, Înaltpreasfințitul Părinte Nathaniel a luat loc pe un scaun așezat înaintea ușilor împărătești, iar candidatul la episcopat și-a dezbrăcat pentru ultima dată haina lumească și astfel, desculț și îmbrăcat în haina albă a botezului, a fost adus, mergând pe genunchi, sub mantia nasului de calugarie, Părintele Arhimandrit Joseph.

Întins la pământ, în chipul crucii, înaintea Arhiereului, fiind încă acoperit de mantia ocrotitoare a Părintelui Stareț, Pr. Dan a răspuns la întrebările Ierarhului, luând jurămintele monahale ale *castității feciorelnice, sărăciei depline, ascultării până la moarte* și pe cel al *închinovierii (statorniciei într-un anumit loc)*, în

timp ce biserica reverbera răspunsurile liturgice ale cântăreților, care cereau mila lui Dumnezeu. Aceste voturi evocă sfințenia la care ne cheamă Hristos, mai întâi prin pilda vieții Sale, dar și a ascultării Sale „*până la moarte și încă moarte pe Cruce*” (*Filipeni 2,8*). Apoi, de trei ori la rând, Părintele a înmănat foarfecile Ierarhului și, după ce și-a exprimat dorința de a lua *chipul îngeresc*, a fost tuns în forma sfintei cruci, supunându-și voința și toată ființa lui Dumnezeu.

După ce a renunțat la orice chemări deșarte ale acestei lumi, alegând calea *sfaturilor evanghelice*, candidatul a acceptat -- așa cum arată și simplitatea hainei monahale --, să moară lumii și să trăiască numai prin, și pentru, Hristos. Apoi i s-a dat un nume nou, pe cel al Sfântului Andrei, Apostolul românilor. Apoi, noul *monah* a primit *Paramanul*, adică veșmântul pătrat, cu însemnele răstignirii lui Hristos și a uneltelor de tortură romane. Acesta reprezintă jugul și sarcina Crucii, pe care Domnul o poate face ușoară celor credincioși. În susținuta emoție și rugăciune a capelei, care între timp s-a umplut de credincioși, Părintele Andrei a primit, apoi: *dulama* neagră sau haina pocăinței; *brâul* care semnifică reținerea; *sandale* ușoare, ca să alerge la lupta cea bună a propovăduirii, apoi, *rasa*, adică platoșa dreptății, și *culionul* sau coiful, care îl ocrotește de săgețile celui rău. În cele din urmă, I s-a dat *camila* sau vâlul subțire, simbol al transparenței trăirii și al unei minți curățate prin Har. Dar după primirea hainei de pocăință și doliu, Părintele a primit o cruce de lemn și o lumânare, ca aducere aminte a cuvintelor Mântuitorului: „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh*” (*Mt. 5,7*). Astfel, întristarea celui ce a primit tundera devine o chemare la calea cea îngerească și „*fericită*” a călugăriei.

La sfârșitul ritualului, îmbrăcat în haina monahală, Preacuviosul Părinte Andrei, care a luat crucea de la Ierarhul său, a oferit la rândul său crucea spre sărutare tuturor, amintindu-le că, de acum, el nu mai este *Părintele Dan*, ci *Ieromonahul Andrei*.

Într-un mișcător gest simbolic, Înaltpreasfințitul Părinte Nathaniel a dăruit mamei Parintelui Andrei părul tuns al *ipopsifului* (gr., ales pentru a fi hirotonit întru episcop), spre aducere aminte de darul pe care l-a oferit Bisericii noastre.

După o scurtă recepție pregătită pentru oaspeți în reședința arhiepiscopală, Părintele Andrei s-a retras în capela *Nașterii Preacuratei Fecioare Maria*, pentru îndătinata priveghere de toată noaptea. Astfel, noi, cei mai de departe, am plecat de la Vatră spre casele noas-

Cont. la pag 24

SOLIA OCT-DEC 2019

BUCURIILE CRĂCIUNULUI

Încep această scrisoare despre Crăciun mărturisind ceea ce toți creștinii adevărați la prăznuirea Sfințelor Paști: “Hristos a Înviat!”. Aceste cuvinte se spun primăvara, și nu iarna: știu și eu asta. Atunci de ce răstornăm ordinea firească a lucrurilor? Stimați părinți (aș vrea să vă spun “iubiți părinți”, dar deoarece nu ne cunoaștem folosesc o formulă sobră), vă scrie un profesor de religie. Vă scriu pentru că am simțit nevoia să vă vorbesc în repetate rânduri. Am fost profesor de religie la o școală generală, la o școală postliceală, și mai nou țin ore la o grădiniță creștină: am avut ocazia să cunosc un număr foarte mare de copii, de la trei până la peste douăzeci de ani, și prin intermediul copiilor, mai mult sau mai puțin, i-am cunoscut și pe unii părinți. Încep scrisoarea despre Crăciun cu cuvintele care îmi sunt foarte dragi: “Hristos a Înviat!”. Și cred că părinții creștini înțeleg de ce, și poate chiar răspund în gândul lor: “Adevărat a Înviat!”

Înviearea lui Hristos

Lumea de astăzi fuge de Înviearea lui Hristos, lumea de astăzi, care stă sub semnul păcatului și al apostaziei, vrea să păstreze din credința creștină numai un ambalaj superficial, care să dea impresia că lucrurile merg în direcția bună. Încetul cu încetul, pe măsură ce tot ce e curat și sfânt e izgonit din această lume, se va renunța și la acest ambalaj “de anticariat”. E trist că Nașterea Domnului s-a transformat din pricină a bucuriei de Crăciun în pretext al bucuriilor de Crăciun. Adică sub masca unei sărbători duhovnicești, oamenii își fac cele mai ciudate pofti, își împlinesc cele mai rafinate patimi. E interesant faptul că mulți comercianți americani au renunțat să numească Crăciunul cu denumirea tradițională, “Christmas”, numindu-l mai nou “X-mas”... E mult mai potrivit numele de “X”-mas decât numele de “Crăciun”. De Crăciun nu ar trebui să se facă petreceri destrăbălate. Și totuși se fac. De Crăciun nu ar trebui ca oamenii să mănânce peste măsură, și totuși o fac.

Despre post

“Dar în zilele de Crăciun nu sunt pline spitalele de oameni care au mâncat până li s-a făcut rău, de creștini care de bucurie că s-a terminat postul au mâncat mai mult decât mănâncă păgânii la praznicele lor?” Aceia nu sunt creștini decât cu numele. Aceia nu au postit decât de formă. Credința creștină nu ține numai cât e postul. Cine e creștin, e creștin și în posturi, și în afara posturilor. E creștin tot timpul. Și creștinul e cumpătat nu numai în post, ci tot timpul. Creștinul e de fapt într-un post continuu, care ține până la sfârșitul vieții pământești. Aceasta nu înseamnă că el nu știe să se bucure de bunătățile pe care le primește de la Dumnezeu. Știe să se bucure, dar păstrează măsura în toate. Știe să se bucure, și Îi mulțumește lui Dumnezeu

pentru ele. Dar nu se lasă robit de ele. Nu se lasă dominat de ele. Creștinii pentru care sfârșitul postului înseamnă începutul desfrâului nu sunt creștini. Da, sunt oameni care după ce au postit tot postul o țin până la Bobotează numai în chefuli, numai în beții. Dar acești oameni nu sunt creștini.

Crăciun și “X-mas”

Acești oameni sărbătoresc “X-mas-ul”. În scrisoarea de față voi încerca să vă arăt cât de diferit este Crăciunul de “X-mas”, și să vă rog să îi învățați pe copiii voștri să nu confunde cele două momente, chiar dacă, din punct de vedere cronologic, se suprapun. Cel mai simplu mod de a diferenția cele două sărbători este stabilirea legăturii lor cu Hristos, Fiul lui Dumnezeu care S-a făcut om pentru mântuirea noastră. Și, pentru a ușura această diferențiere, vom porni de la faptul că Hristos, Pruncul din staulul Betleemului, este Același Hristos care a fost răstignit de oamenii pe care i-a iubit, și Același Hristos care a Înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând. Acest adevăr nu este prea comod. Pe cât de simplu este să consideri Crăciunul ca evocare a nașterii unui prunc într-un staul, prunc care a devenit un mare învățător al omenirii, chiar cel mai mare învățător, pe atât de greu este să recunoști că Pruncul este Mântuitorul care a primit a Se răstigni pentru păcatele noastre, Mântuitorul care a Înviat pentru a ne pregăti nouă locașuri cerești. Cei care vor să separe Pruncul născut de Fecioara Maria, de Hristosul cel Înviat din morți, încearcă să ucidă Crăciunul. Se aseamănă lui Irod care, pentru a-l ucide pe Mesia, a dat ordin să fie omorâți cei paisprezece mii de prunci. Cine se simte stânjenit auzind de Crăciun cuvintele “Hristos a Înviat!” dovedește că sărbătoarea sa nu are nimic în comun cu Hristos. Sunt conștient de faptul că ideile pe care le pun pe hârtie pot părea ridicole, că reprezintă un fir de praf pe balanța care, la celălalt capăt, poartă tonele de reclame la casetofoane, aparate de epilare, anticoncepționale, excursii în străinătate, și toate la un preț redus: doar se apropie Crăciunul. Mass-media duce o luptă susținută pentru a transforma omul într-un robot care cumpără, într-un animal care trăiește numai la nivel de epidermă.

Biserica și mass-media

Nimeni nu poate contesta că, în vacarmul vânzătorilor de daruri de Crăciun, glasul Bisericii de-abia se mai face auzit. Unii dintre cei care vin să asculte slujba de Crăciun o fac numai pentru a-și face norma de duhovnicie pentru jumătate de an, pentru a lua o gură de aer duhovnicesc care să îi țină până la Paști. Și chiar și ei se lasă ademeniți de mirosul puternic al mâncărilor care îi așteaptă și de al parfumului suav al băuturilor care le vor veseli inimile. În înfruntarea dintre Biserică și mass-media, înfruntare care atinge apogeul de Paști și de Crăciun, există un arbitru pe care mass-media nu îl poate recunoaște, deși uneori îl invocă dezinvoltă: e vorba de Însuși Dumnezeu. Dumnezeu e de partea Bisericii, Dumnezeu dă dreptate Bisericii. Și aceasta nu dintr-o preferință accidentală,

ci pentru faptul că Biserica este Mireasa tainică a lui Hristos. Se duce un război crunt pentru ca, de Crăciun, glasul Bisericii să fie acoperit. Mai precis, diavolul a înțeles că cea mai iscusită tactică pentru a lovi în Biserică nu este cea de a-i acoperi glasul (aceasta ar fi generat o rezistență martirică), ci pentru a include glasul Bisericii în corul unei bucurii generale: înaintea emisiunilor de divertisment, televiziunea transmite secvențe emoționante de la slujba ținută la cine știe ce mare catedrală, iar colindele sunt prezente cu multă risipă în ambianța programelor de pe marea majoritate a posturilor de televiziune. S-a ajuns chiar la hibridul colindelor cântate pe muzică hip-hop sau pe alte ritmuri. Cu voci senzuale, fete tinere cântă despre Nașterea Domnului cu aceeași "evlavie" cu care cântă despre ultima iubire de pe plajă. Dar colindele lor nu au nimic din curăția colindelor adevărate. Oricât ar fi de prelucrate, melodiile lor nu vor trezi niciodată fiorul sfânt pe care îl trezesc în suflete vechile colinde.

Către părinți

Stimați părinți, nu vă scriu pentru a vă face un rechizitoriu al deformării Prăznuirii Crăciunului. Nu urmăresc decât să punctez câteva din caracteristicile sale. Vă scriu pentru a vă ruga să îi ajutați pe copiii voștri să trăiască un Crăciun adevărat. Asta vă stă în putință să le oferiți, oricât ați fi de săraci sau de bogați. Mă adresez vouă, oamenilor mari, ca și cum aș fi un prieten al copiilor. Sunt și eu un om mare. Sunt căsătorit, am doi copii, și ar trebui să nu mă simt foarte preocupat de problemele copiilor voștri. Nu am nicio vină că am fost și sunt profesor de religie. Această poziție mă obligă să mă rog și pentru copiii cărora le predau, și pentru toți copiii din lume. Nu prin altceva decât prin faptul că, iubind copiii, simt nevoia să îi ajut din ce în ce mai mult. Vă scriu această scrisoare pentru a vă implora: nu le răpiți copiilor Crăciunul. Cu aceeași insistență cu care comercianții vă trag de mâneca hainei pentru a cumpăra două ciocolate la preț de una, sau cinci pachete de curmale la preț de două, eu vă trag de mâneca sufletului: nu le răpiți copiilor Crăciunul. Nu aveți dreptul să le răpiți copiilor Crăciunul, așa cum nu aveți dreptul să le răpiți copilăria. Poate că rândurile mele par alarmiste, poate că nu înțelegeți de ce vă cer să nu le răpiți copiilor Crăciunul: pentru că mulți dintre părinții copiilor cărora le-am fost profesor au făcut aceasta. Cum? Foarte simplu: încurajându-i pe copii să înțeleagă prin Crăciun o sărbătoare a plăcerilor, a prăjiturilor și a distracțiilor, o sărbătoare în care totul este permis și nimic nu este refuzat. Copiii sunt învățați să aștepte Crăciunul nu pentru a se bucura de Nașterea Domnului, ci pentru a se bucura de cine știe ce mașinuță sau roboțel, dacă sunt băieți, sau de cine știe ce păpușă, dacă sunt fete. Scrisoarea mea nu este sistematică, așa că vă rog să nu căutați o succesiune logică în rândurile mele. Vă scriu repede, vă scriu grăbindu-mă foarte tare deoarece este 29 noiembrie și dacă nu vă "trimit" scrisoarea la timp, risc să o citească numai tipografia. Ce vină au părinții

care au crescut în comunism, și care nu au avut parte decât de Crăciunuri din care a lipsit Dumnezeu? Cum ar putea ei să își învețe copiii să cunoască o bucurie pe care ei înșiși nu au cunoscut-o? Iată o întrebare care pare dificilă. Dar nu e chiar atât de dificilă pe cât pare. Părinții care au crescut departe de Biserică, părinții care au crescut așteptându-l iarna pe Moș Gerilă, ar trebui să fie foarte sinceri cu ei înșiși și să recunoască faptul că viețile lor au fost triste. Oamenii nu vor să recunoască acest adevăr, că departe de Biserică nu există împlinire, dar aceasta este realitatea. Viața oamenilor mari este o viață foarte diferită de a copiilor: pentru copii viața este plină de speranță, este plină de promisiuni. Pe măsură ce trece timpul această perspectivă se metamorfozează dintr-o imagine de primăvară într-o imagine de toamnă. Viața nu este așa cum vrem noi. Viața este dură, viața este plină de greutate. Nu neapărat financiare, bogății nu au probleme materiale dar sufletește nu sunt deloc mai împliniți decât săracii. În lumea pe care o cunoaștem în clipa în care am devenit maturi, în clipa în care avem propria noastră familie, în clipa în care avem copiii noștri, vor crește și acești copii. Sunt unii părinți care vor să își pregătească odraslele pentru supraviețuirea în această junglă contemporană crescându-i după principiul "homo homini lupus". Copiii se maturizează foarte repede, cresc purtând în sufletele lor duritatea, și ajung fiare sălbatice. Alți părinți încearcă să își crească copiii într-un răsfaț maxim, confundând datoria de părinți cu obligația de a transforma copilăria fiilor lor în vârsta tuturor plăcerilor împlinite. "Viața le va fi plină de greutate, măcar să cunoască acum bucuria dorinței împlinite". Acest răsfaț nu le prinde bine copiilor. Acest răsfaț le distruge sufletele, și îi învață că binele este același lucru cu împlinirea voinței proprii. Copiii care așteaptă Crăciunul doar pentru a-și mări colecția de jucării, sau doar pentru a-și mări "colecția" de vizite în parc vor crește fără a avea cunoaște bucuria Crăciunului.

Bucuria Crăciunului

Ce este bucuria Crăciunului? Este bucuria că Hristos S-a născut pentru mântuirea noastră. Că Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat pentru ca oamenii să cunoască Viața cea adevărată, Viața binecuvântată de Dumnezeu. E ușor să spunem vorbe mari, fără acoperire. E ușor să negăm bucuriile lumii acesteia fără a pune ceva în loc. Nu rareori întâlnim "cerberi" creștini care contestă tot ce ține de prezent, tot ce ține de lumea în care trăim, și care au sufletele mai pustii decât ale celor pe care îi amenință cu înfricoșătoare chinuri ale veacului. Acești falși profeți contemporani fac rău Bisericii pentru că prezintă credința creștină ca pe o utopie, ca pe o filosofie care încearcă să răstoarne celelalte sisteme de gândire numai pentru a-și afirma o superioritate pe care nu este în stare să o demonstreze. Vom face încă două-trei observații despre trăsăturile acestor profeți de ocazie tocmai pentru că ei, sau mai bine zis înaintașii lor, sunt în mare măsură vinovați de declinul spiritual

al lumii în care trăim. Acești “creștini aleși” nu înțeleg că Hristos a venit în lume pentru a modela vieți, pentru a le arăta oamenilor calea spre cer și pentru a-i ajuta să meargă pe această cale: ei vor ca toată lumea să țină cont de sfaturile lor, și confundând aceste sfaturi izvorâte mai mult din propria înțelepciune decât din Evanghelie (chiar dacă sunt îmbrăcate în poleială evanghelică) cu înțelepciunea supremă, încearcă să fie inchișitori care convertesc cu sabia cuvântului o lume apostată. Ei vorbesc despre bucuria pe care o aduce Hristos, dar nu cunosc această bucurie. Ei vorbesc despre pacea pe care o dăruiește Hristos, dar sunt plini de tulburare. Ei vorbesc despre iubirea vrăjmașilor, dar se mânia pe oricine nu vrea să le acorde o importanță deosebită. Cuvintele lor sunt lipsite de putere. Cuvintele lor nu conving. Ei nu fac altceva decât să nască în mințile celorlalți teama de credința creștină: “A fi creștin înseamnă: unu - să nu faci asta; doi - să nu faci nici asta și nici asta; ...” și tot așa până când lista faptelor interzise depășește imaginația unui om normal. Dacă i-am ruga pe acești profeți să ne spună părerea lor despre cum trebuie petrecut Crăciunul, nu ar trebui să ne mire dacă ne-ar înmâna o broșură plină de fraze lungi și plictisitoare, care ar începe fiecare cu cuvintele “Nu cumva...” sau “Nu trebuie să...”. Acești aleși reduc credința creștină la un “Nu...” înalt de doi metri și jumătate, care îi depășește pe toți. Dar credința creștină este viață. Și viața nu se poate reduce la interdicții. Viața nu se poate reduce la nimic altceva, viața nu se poate ciunti sau deforma. Viața este viață. Viața creștină este să Îl iubești pe Dumnezeu, gustând încă de pe pământ bucuriile veșniciei, și să îți iubești aproapele, pregustând comuniunea cu toți îngerii și sfinții. Viața creștină începe cu un “Da...” mare, cu un “Da...” pe care Dumnezeu l-a rostit atunci când, din multa Sa dragoste, l-a creat pe om. Atunci când vorbim despre bucuria Crăciunului, oricât de mult s-ar îndepărta oamenii zilelor noastre de trăirea duhovnicească a acestui praznic, nu ar trebui să pornim de la “Nu” -uri. Chiar dacă omul este iubitor de patimi, chiar dacă omul își dorește raiul numai prin vorbe, prin fapte arată contrariul. Scurta mea scrisoare vrea să vă ceară un singur lucru: lăsați-i pe copii să se bucure de Sărbătoarea Nașterii Domnului. Și dacă apare și un “nu”, adică rugămintea de a nu le fi furată această bucurie, motivul este că prea mulți părinți le pregătesc copiilor un Crăciun din care nu lipsește decât Hristos. Nu îmi doresc să mă asemăn “creștinilor aleși” despre care am scris puțin mai sus, și nu am de gând să fac un rechizitoriu al neopăgânismelor promovate de mass-media cu ocazia sărbătorii creștine. Nu pentru că îmi e teamă că voi fi ironizat (sunt situații când ironia celorlalți dovedește faptul că spusele tale îi zgârie). Ci pentru că vreau doar ca dragostea părinților să fie mai tare decât această lume care încearcă să dezbină tot ce e frumos. Știm în ce lume plină de minciuni, plină de compromisuri și de greutăți creștem noi. Tot în ea vor crește și copiii noștri. “Nu suntem îngeri, și

nici copiii noștri nu sunt”. E adevărat, dar la fel de adevărat este și faptul că nimic în lumea aceasta nu poate împlini sufletele decât Dumnezeu. Și nu avem dreptul de a-i lipsi pe copiii noștri de cunoașterea Lui. Dacă ei vor simți dragostea dumnezeiască, dacă ei vor înțelege Taina Pruncului născut în staulul Betleemului, atunci în inimile lor se va aprinde un foc care va arde toate gunoaiile pe care lumea aceasta încearcă să le îngrămădească: focul credinței. Copiii au nevoie de Crăciun. Și noi avem nevoie. Toți avem nevoie de împlinire. Să fim sinceri cu noi înșine: putem să ne mințim soții sau soțiile, putem să ne mințim prietenii sau rudele, dar pe noi nu putem să ne mințim (dacă am ajuns să ne mințim și pe noi, nu mai suntem oameni, ci suntem roboți a căror libertate “programată” nu înseamnă alegerea între bine și rău, ci alegerea între diferitele forme ale răului). Viața fără Dumnezeu este o viață stearpă. Și, dacă noi, din cauza patimilor noastre, nu vrem să cunoaștem această viață, cel puțin să nu le răpim copiilor noștri posibilitatea de a o cunoaște. Să nu le transformăm Crăciunul într-o sărbătoare a cadourilor.

“Și atunci, să renunțăm la cadouri?”

Nu, nu asta e soluția. Soluția este de a le da cadourilor atenția cuvenită, fără ca această atenție să gonească importanța prăznuirii Nașterii Fiului lui Dumnezeu. Peste câțiva ani de zile, mașinuțele și păpușile de astăzi nu îi vor ajuta să reziste în jungla înconjurătoare. Da, copiii noștri au nevoie de jucării (dar de jucării care să le dezvolte capacitatea psiho-motorie, nu să le spele creierul cum fac majoritatea jocurilor pe calculator). Dar mai mult decât de jucării au nevoie să cunoască mila lui Dumnezeu. Și, cunoscând dragostea lui Dumnezeu, vor ști și să se bucure de cadourile primite, și vor ști și să aprecieze eforturile făcute de părinți pentru a le procura aceste cadouri. Există părinți bogăți care risipesc banii pe toate prostiile, și care consideră că, dacă și-au îngropat copiii în teancuri de jucării, aceștia nu vor mai avea nevoie nici de prieteni, nici de dragoste, nici de Dumnezeu. Îndrăznesc să le spun că nu își cunosc copiii. Am rămas foarte mirat când unul dintre copiii ai cărui părinți sunt printre cei mai înstăriți din grădiniță mi-a spus: “Ce bine că vin la grădiniță... Acasă mă simt ca într-o închisoare, numai jucării, numai jocuri pe calculator. Aici am prieteni, am cu cine să mă joc...” Și peste câteva minute a continuat: “Ce mult îmi place când ne vorbiți despre Dumnezeu. Simt liniște în suflet”. Îmi părea foarte bine că astfel de vorbe izvorau din mintea lui. Citisem și auzisem multe despre modul în care este sufocată copilăria astăzi, despre influența nefastă a jocurilor pe calculator sau despre modul în care patima iubirii de sine îi strică pe copii. Dar vocea sinceră a băiatului de la grădiniță (care cu altă ocazie m-a rugat să îl duc la biserică, să vadă si el o slujbă, că părinții nu l-au dus niciodată) mi-a confirmat că cele citite și auzite sunt reale. Chiar dacă unii părinți nu vor să înțeleagă, copiii au nevoie de Dumnezeu. Predând religia la o grădiniță

simt din ce în ce mai clar acest lucru. Părinților care sunt săraci, care nu pot să le ofere copiilor darurile pe care și le doresc de Crăciun, le spun că, dacă îi vor crește în dreapta credință, peste câțiva ani se vor bucura clipă de clipă de ei: bucuria Crăciunului, ca și bucuria Sfințelor Paști, nu va lipsi din casele lor: pentru că, prin viețile lor, creștinii sunt dovezi vii ale Învierii lui Hristos. Peste ani, copiii lor vor păstra o curăție sufletească pe care bogații necredincioși nu o vor putea procura copiilor lor nici cu saci de bani. Sunt părinți, am doi copii, și poate că nu voi fi în stare să le ofer un Crăciun așa cum cred că ar trebui să aibă. Spovediți și împărtășiți vor fi (și mi-as dori să știu că se vor putea împărtăși și când vor ajunge la vârsta liceului), daruri vor primi. Dar asta nu este de ajuns. S-ar putea ca priceperea mea și a sotiei mele să nu dea rezultate bune. Dar eu nu încerc să vă conving să vă creșteți copiii cum mi-i cresc eu. De aceea nici nu vă dau prea multe sfaturi. Nădăjduiesc că, dacă veți înțelege câtă nevoie au nevoie copiii voștri de bucuria Crăciunului, Îl veți ruga pe Dumnezeu să vă lumineze cum să îi ajutați să simtă această bucurie. Un singur lucru vă mai spun: mi-aș dori ca, văzând voi bucuria Crăciunului pe fețele lor, să vă dați seama că și voi puteți fi părtași acestei bucurii. Îmi doresc să fiți geloși pe bucuria copiilor voștri și să vă doriți să trăiți (sau să retrăiți) această bucurie. Se apropie praznicul. Veniți cu inimile deschise. Spovediți-vă și împărtășiți-vă. Primiți-L pe Hristos în inimile voastre. Acum nu mai vin magii cu daruri la Hristos, ci Hristos vine la magii care au plecat din diferite părți ale lumii păcatului, ca să Se dăruiească fiecăruia dintre ei în întregime: Hristos bate la ușa inimilor voastre. Deschideți-I!

“Deschide ușa, creștine...”

Danion Vasile

Extrase din cartea Bucuria Crăciunului

Tunderea în Monahism ...

Cont. de la pag 13

tre, purtând în inimi atmosfera de taină a mișcătoareii *tunderi*, la care am fost binecuvântați să participăm, rugând pe Dumnezeu să ne binecuvânteze Sfânta Episcopie. Pot spune că, seara aceasta de neuitat, m-a ajutat să conștientizez din nou de marea răspundere a monahismului, reflectând mai ales la ireversibilitatea jurămintelor asumate de tânărul viitor ierarh, dar mai cu seamă la *crucea episcopatului*, la care este de acum chemat Preacuviosul Părinte Dr. Andrei. Toate acestea n-am putut să le îngrop doar în sufletul meu, ci m-am străduit să le consemnez și spre folosul celor care au fost cu noi doar în duh și rugăciune. „*Miluieste-mă Dumnezeu după mare mila Ta!*”

Părintele Remus Grama

Catedrala Sf. Maria, Cleveland, Ohio

Învățătură Către Monahii ...

Cont. de la pag 17

Lupta cu patimile prin osteneala ascezei

Hristos fuge de Irod, povățuindu-te și pe tine să fugi de răskoalele trupului. Vine în Egipt, poruncindu-ți să surpi cu ostenele ascezei săltările patimilor și să faci să înceteze, cu amintirea gheenei, aprinderea trupului.

Deci, dacă vei smeri trupul prin chinul viețuirii aspre și dacă vei lepăda prin frica pedepselor omul cel vechi stricat de poftele înșelăciunii [Efes 4,22], vei auzi și tu: „Mergi în pământul lui Israel” [Mt 2,20], adică al minții care vede pe Dumnezeu. Fiindcă au murit gândurile plăcerii, care caută să omoare sufletul devenit prunc potrivit lui Hristos și care viețuiește în Hristos, vei auzi și aceasta: „Dacă nu vă veți întoarce și

nu vă veți face ca acești copii, nu veți intra în Împărăția cerurilor” [Mt 18,3], și iarăși: „Lăsați copiii să vină la Mine, căci a unora ca aceștia este Împărăția cerurilor” [Mt 19,14].

Căci într-adevăr înfrânarea poruncită și amintirea stăruitoare a morții, a focului veșnic și a celorlalte pedepse biciuiesc cugetul trupului, îl omoară și dau sufletului să viețuiască *viața ascunsă în Hristos* [Col 3,3], ducându-l la cunoașterea duovnicească, care e pământul minții care se roagă curat, ca și tu să poți spune împreună cu Apostolul: „Nu mai viețuiesc eu, ci Hristos viețuiește în mine” [Gal 2,20], Care e binecuvântat în vecii vecilor. Amin!».

Florin Ristache

